# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

3 päivänä lokakuuta 2002 *

Asiassa C-347/00,

jonka Juzgado de lo Social n° 3 de Orense (Espanja) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa,

**Ángel Barreira Pérez**

vastaan

**Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)** ja

**Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)**

ennakkoratkaisun sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

(ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), 1 artiklan r ja s alakohdan ja 46 artiklan 2 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit M. Wathelet (esittelevä tuomari) ja A. Rosas,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Barreira Pérez, edustajanaan asianajaja A. Vázquez Conde,

— Espanjan hallitus, asiamiehenään M. López-Monís Gallego,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään H. Michard ja I. Martínez del Peral,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Barreira Pérezin, edustajanaan asianajaja A. Vázquez Conde, Instituto Nacional de la Seguridad Socialin (INSS), edustajanaan asianajaja A. J. Cea Ayala, Espanjan hallituksen, asiamiehenään L. Fraguas Gadea, ja komission, asiamiehenään I. Martínez del Peral, 7.3.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.6.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Juzgado de lo Social n° 3 de Orense on esittänyt 17.7.2000 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.9.2000, EY 234 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1408/71), 1 artiklan r ja s alakohdan ja 46 artiklan 2 kohdan tulkinnasta.

2 Kysymykset on esitetty Barreira Pérezin ja Instituto Nacional de la Seguridad Socialin (jäljempänä INSS) välisessä asiassa, joka koskee Barreiran vanhuuseläkeoikeuksien suorittamista Espanjan oikeuden nojalla.

## Oikeussäännöt

*Kansallinen oikeus*

3 Yleisen sosiaaliturvalain, sellaisena kuin se on muutettuna 20.6.1994 annetulla kuninkaan asetuksella (real decreto legislativo) nro 1/1994 (BOE nro 154, 29.6.1994; jäljempänä yleinen sosiaaliturvalaki), mukaan vanhuuseläkeoikeuden saaminen edellyttää, että vakuutusmaksuja on suoritettu vähintään viidentoista vuoden ajan ja näiden viidentoista vuoden aikana niiden kahden vuoden ajan, jotka edeltävät välittömästi eläkeoikeuden saamishetkeä.

4 Eläkeoikeuden suuruus riippuu vakuutetun suorittamista vakuutusmaksuista ja täyttyneiden vakuutuskausien kestosta. Yleisen sosiaaliturvalain 163 §:n mukaan eläkkeen määrä lasketaan soveltamalla eläkkeen perusteena olevaan summaan seuraavia prosenttiosuuksia:

— 50 prosenttia viideltätoista ensimmäiseltä vuodelta

— 3 prosenttia kultakin ylimääräiseltä maksukaudelta 16. ja 25. vuoden välisenä aikana

— 2 prosenttia kultakin ylimääräiseltä maksukaudelta 26. vuodesta alkaen.

siten, että eläkkeen perusteeseen sovellettava kokonaisprosenttiosuus ei ylitä 100 prosenttia.

5 Vanhuusetuuksien suorittamista koskevista soveltamissäännöistä ja niiden täytäntöönpanemisesta 18.1.1967 annetun ministeriön päätöksen (BOE nro 22, 26.1.1967, jäljempänä ministeriön päätös) 9 §:n 4 momentissa määrätään seuraavaa:

"Kunkin työntekijän maksuvuodet määritetään tähän yleiseen järjestelmään 1.1.1967 jälkeen kertyneiden maksukausien perusteella, tarvittaessa tätä aikaisemmin voimassa olleisiin vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työntekijäin keskinäisiin vakuutusjärjestelmiin kertyneillä maksukausilla korotettuina.

Aikaisemmin voimassa olleisiin vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työntekijäin keskinäisiin vakuutusjärjestelmiin kertyneet maksukaudet otetaan huomioon toisessa siirtymäsäännöksessä vahvistettujen sääntöjen mukaisesti."

6 Ministeriön päätöksen toisen siirtymäsäännöksen 3 kohdassa määrätään ennen 1.1.1967 kertyneiden maksukausien osalta seuraavaa:

"a) maksut otetaan huomioon niiden vakuutusmaksujen perustella, jotka on tosiasiallisesti suoritettu 1.1.1960—31.12.1966 välisenä aikana johonkin edellä mainituista järjestelmistä tai joihinkin niistä, kuitenkin niin, että kaudet otetaan huomioon vain yhden kerran, jos ne ovat päällekkäisiä

b) edellisessä kohdassa tarkoitettuihin päiviin, joilta vakuutusmaksuja on suoritettu, lisätään ne vuodet ja osat vuodesta, jotka on laskettu työntekijän hyväksi sen perusteella, minkä ikäinen hän oli 1.1.1967, seuraavassa vahvistetun taulukon mukaisesti — —

c) a kohdassa tarkoitettuihin päiviin, joilta maksuja on kertynyt, lisätään tapauksen mukaan päivät, jotka vastaavat edellisessä kohdassa vahvistetun taulukon perusteella saatuja osia vuodesta, ja päivät, joilta maksuja on suoritettu yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään 1.1.1967 alkaen, ja näin saatu päivien lukumäärä jaetaan 365:llä niiden maksuvuosien lukumäärän selvittämiseksi, joista riippuu eläkkeeseen sovellettava prosenttiosuus, ja alle vuoden suuruinen jakojäännös rinnastetaan täyteen maksuvuoteen siitä riippumatta, kuinka monta päivää se on."

7 Edellä tarkoitetussa taulukossa työntekijän hyväksi luetaan sen iän perusteella, jonka työntekijä on saavuttanut 1.1.1967 mennessä, tietty määrä maksuvuosia ja -päiviä 30 maksuvuoden ja 318 maksupäivän (65 vuotta täyttäneelle työntekijälle) tai 250 maksupäivän välillä (21-vuotias työntekijä).

8 Näitä vuosia ja vuoden osia ei oteta huomioon laskettaessa sitä, täyttyykö se 15 vuoden mittainen vähimmäiskausi, jonka ajan henkilön on pitänyt kuulua sosiaaliturvajärjestelmään, jotta eläkeoikeus syntyy.

*Yhteisön oikeussäännöt*

9 Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklassa r alakohdassa säädetään seuraavaa:

"'Vakuutuskausilla' tarkoitetaan maksukausia tai työskentelykausia tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia, sen mukaan kuin ne on määritelty tai tun-

nustettu vakuutuskausiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne on täytetty tai niitä pidetään täytettyinä, ja kaikkia kausia, joita käsitellään sellaisina, jos niitä pidetään sanotun lainsäädännön mukaan vakuutuskausia vastaavina."

10 Työskentelykauden ja itsenäisen ammatinharjoittamisen kauden käsitteiden osalta asetuksen 1 artiklan s alakohdassa viitataan samalla tavoin siihen kansalliseen lainsäädäntöön, jonka mukaan kaudet on täytetty.

11 Asetuksen N:o 1408/71 45 artiklassa, joka on sen III osaston luvussa 3 "Vanhuus ja kuolema (eläkkeet)", vahvistetaan periaate, joka koskee jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan täyttyneiden vakuutuskausien yhteenlaskemista etuuksia koskevien oikeuksien saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisinsaamiseksi.

12 Asetuksen 46 artiklassa vahvistetaan etuuden myöntämistä koskevat säännöt. Sen tapauksen varalta, että oikeutta ei voida saada jäsenvaltiossa, ellei kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa täyttyneitä vakuutus- tai asumiskausia oteta huomioon yhteenlaskemalla, säädetään tämän artiklan 2 kohdassa seuraavaa:

"a) toimivaltainen laitos laskee sen etuuden teoreettisen määrän, jota kysymyksessä oleva henkilö voisi hakea, jos kaikki vakuutus- tai asumiskaudet, jotka ovat täyttyneet niiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan, joiden alainen palkattu työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja on, olisivat täyttyneet kyseisessä jäsenvaltiossa ja sen soveltaman lainsäädännön mukaan etuuden myöntämispäivänä. Jos tämän lainsäädännön mukaan etuuden määrä on riippumaton täyttyneiden vakuutuskausien kestosta, määrää pidetään tässä a alakohdassa tarkoitettuna teoreettisena määränä;

b) toimivaltainen laitos määrää sen jälkeen etuuden todellisen määrän a alakohdassa tarkoitetun teoreettisen määrän perusteella ja tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien keston suhteessa niiden vakuutus- tai asumiskausien kokonaispituuteen, jotka ovat täyttyneet kaikissa kyseessä olevissa jäsenvaltioissa ennen riskin toteutumista."

## Pääasia

13 Barreira Pérez on Espanjan kansalainen. Hän on työskennellyt Saksassa ja Espanjassa. Täytettyään 65 vuotta lokakuussa 1999 hän vaati eläkkeensä myöntämistä Saksan ja Espanjan lainsäädännön perusteella.

14 Barreira Pérez oli suorittanut Saksassa kesäkuun 1963 ja maaliskuun 1975 välisenä aikana vakuutusmaksuja 4 051 päivältä ja saanut tällä perusteella Saksassa itsenäisen oikeuden vanhuuseläkkeeseen ilman Espanjan oikeuden mukaan täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottamista, eli ilman asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhteenlaskemista ja suhteuttamista koskevien sääntöjen soveltamista.

15 Eläkeoikeuden saamiseksi Espanjassa oli sitä vastoin laskettava yhteen kaikki Saksassa ja Espanjassa täyttyneet vakuutuskaudet asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan mukaisesti, koska Espanjassa täyttyneiden vakuutuskausien yhteismäärä ei riittänyt täyttämään järjestelmään kuulumiselta edellytettyä viidentoista vuoden vähimmäisaikaa.

16 Espanjassa täyttyneiden vakuutuskausien osuus on siis 5 344 päivää, joihin on lisättävä 3 005 päivää niiden laskennallisten maksukausien perusteella, jotka luetaan työntekijän hyväksi sen iän perusteella, jonka hän oli saavuttanut 1.1.1967 mennessä ministeriön asetuksen toisen siirtymäsäännöksen 3 kohdan b alakohdan nojalla.

17 Asetuksen N:o 1408/71 2 kohdan a alakohdan mukaisesti INSS laski etuuden teoreettisen määrän lisäten Espanjassa ja Saksassa kertyneiden tosiasiallisten maksukausien 9 395 päivään (5 344 + 4 051) ne laskennalliset 3 005 päivää, jotka oli luettu asianomaisen henkilön hyväksi edellä 16 kohdassa kuvatun Espanjan lainsäädännön mukaisesti.

18 INSS ei kuitenkaan ottanut huomioon tätä laskennallista maksukautta suhteutetun etuuden laskemisessa asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla. Tätä kautta ei siis lisätty Espanjassa kertyneisiin 5 344 maksupäivään, jotka ovat kertoimen osoittajana, eikä niihin 9 395 maksupäivään, jotka olivat kertyneet näissä kahdessa jäsenvaltiossa ja jotka ovat sen kertoimen nimittäjänä, jolla vanhuusetuuden teoreettinen määrä kerrotaan sen todellisen määrän laskemiseksi, minkä vuoksi INSS:n käyttämä kerroin oli pienempi kuin se, jota olisi käytetty, jos laskennallinen maksukausi olisi otettu huomioon suhteuttamissääntöjä sovellettaessa.

19 Barreira Pérez haki muutosta INSS:n päätökseen, jolla hänen eläkkeensä peruste määriteltiin tällä tavoin.

20 Juzgado de lo Social n° 3 de Orense katsoi, että pääasian ratkaisu edellyttää asiassa sovellettavan yhteisön oikeuden tulkintaa ja lykkäsi asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle kaksi ennakkoratkaisukysymystä:

"1. Onko [asetuksen N:o 1408/71] 1 artiklan r ja s alakohtaa tulkittava siten, että vakuutuskausien käsite kattaa myös sellaiset laskennalliset maksukaudet, jotka voidaan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ottaa huomioon määritettäessä niiden maksuvuosien lukumäärää, joiden perusteella vanhuuseläke kansallisen lainsäädännön mukaan lasketaan?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko [asetuksen N:o 1408/71] 46 artiklan 2 kohdan b alakohdassa olevaa ilmaisua '[jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen] soveltaman lainsäädännön mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- tai asuinkausien keston' tulkittava siten, että se sisältää myös ne laskennalliset maksukaudet, jotka vastaavat riskin toteutumista edeltäviä kausia, jotka asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan on otettava maksukausina huomioon laskettaessa vanhuuseläkkeen määrää?"

**Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys**

21 Kansallinen tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään selvittää, onko asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan r ja s alakohtaa tulkittava siten, että Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltaiset hyvityskaudet, jotka myönnetään eläkettä

suoritettaessa niiden oikeuksien huomioon ottamiseksi, jotka saataisiin aikaisemmin voimassa olleiden, sittemmin kumottujen vanhuusvakuutusjärjestelmien nojalla, on katsottava tässä asetuksessa tarkoitetuiksi vakuutuskausiksi.

22 Vakuutuskauden käsite on määritelty asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan r alakohdassa, jonka mukaan sillä tarkoitetaan "maksukausia tai työskentelykausia tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia, sen mukaan kuin ne on määritelty tai tunnustettu vakuutuskausiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne on täytetty tai niitä pidetään täytettyinä, ja kaikkia kausia, joita käsitellään sellaisina, jos niitä pidetään sanotun lainsäädännön mukaan vakuutuskausia vastaavina".

23 Tästä seuraa, että tämä määritelmä kattaa sekä yksin kansallisen lainsäädännön perusteella vakuutuskausina pidettävät kaudet että ne kaudet, jotka rinnastetaan kansallisessa lainsäädännössä vakuutuskausiin, ellei EY 39 ja EY 42 artiklan noudattamisesta muuta johdu.

24 Asiassa toimitetuista asiakirjoista käy ilmi, että ministeriön asetuksen toisen siirtymäsäännöksen 3 kohdassa säädetyillä hyvityskausilla pyritään sen iän perusteella, jonka henkilö on saavuttanut 1.1.1967 mennessä, yleisesti turvaamaan tätä varten tarkoitetun kiinteän taulukon mukaisesti aikaisemmin voimassa olleiden eläkejärjestelmien perusteella syntyvät eläkeoikeudet, jotka työntekijät olisivat muussa tapauksessa menettäneet.

25 Vaikka näitä hyvityskausia ei oteta huomioon sen sosiaaliturvajärjestelmään kuulumista koskevan vähimmäiskauden täyttymisen arvioinnissa, jota edellytetään vanhuuseläkeoikeuden syntymiseltä, hyvityskaudet lisätään kuitenkin tosiasiallisesti suoritettuihin maksukausiin eläkkeen määrää laskettaessa.

26 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevat hyvityskaudet on katsottava asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan r alakohdassa tarkoitetuiksi vakuutuskausiksi.

27 Se, että Espanjan toimivaltaiset viranomaiset ottavat huomioon kyseessä olevat hyvityskaudet vanhuuseläkkeen teoreettisen määrän laskennassa asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, vahvistaa tämän tulkinnan.

28 Viimeksi mainitun säännöksen mukaan vanhuusetuuden teoreettinen määrä lasketaan aivan kuten kaikki vakuutus- tai asumiskaudet, jotka ovat täyttyneet niiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan, joiden alainen palkattu työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja on ollut, olisivat täyttyneet kyseisessä jäsenvaltiossa ja tämän jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan etuuden myöntämispäivänä. Asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan soveltamisessa on tukeuduttava tämän asetuksen 1 artiklan r alakohdassa olevaan vakuutuskauden käsitteeseen (ks. yhdistetyt asiat C-45/92 ja C-46/92, Lepore ja Scamuffa, tuomio 9.12.1993, Kok. 1993, s. I-6497, 17 ja 19 kohta). Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 39 kohdassa todennut, ellei pääasiassa kyseessä olevia hyvityskausia katsottaisi vakuutuskausiksi, niitä ei myöskään pitäisi ottaa huomioon eläkkeen teoreettisen määrän laskennassa.

29 Näin ollen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan r alakohtaa on tulkittava siten, että Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltaiset hyvityskaudet, jotka myönnetään eläkettä suoritettaessa niiden oikeuksien huomioon ottamiseksi, jotka saataisiin aikaisemmin voimassa olleiden, sittemmin kumottujen vanhuusvakuutusjärjestelmien nojalla, on katsottava tässä asetuksessa tarkoitetuiksi vakuutuskausiksi.

## Toinen ennakkoratkaisukysymys

30 Kansallinen tuomioistuin haluaa toisella kysymyksellään selvittää, onko asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltaiset hyvityskaudet, jotka myönnetään eläkettä suoritettaessa niiden oikeuksien huomioon ottamiseksi, jotka saataisiin aikaisemmin voimassa olleiden, sittemmin kumottujen vanhuusvakuutusjärjestelmien nojalla, otettava huomioon eläkkeen todellista määrää laskettaessa.

31 INSS ja Espanjan hallitus toteavat, että kyseessä olevia hyvityskausia ei voida ajallisesti sijoittaa, mutta koska ne lisätään tosiasiallisiin vakuutuskausiin eläkeoikeuden syntyessä, niiden olisi katsottava täyttyneen vakuutustapahtuman toteutumisen jälkeen.

32 Tässä yhteydessä olisi viitattava asiassa 793/79, Menzies, 26.6.1980 annettuun tuomioon (Kok. 1980 s. 2085), jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että täydentävä kausi, joka lisätään jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ennen vakuutustapahtuman toteutumista täyttyneisiin vakuutuskausiin vakuutetun ennenaikaisen työkyvyttömyyden tai kuoleman johdosta myönnettävää etuutta arvioitaessa, on otettava huomioon asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan a kohdassa tarkoitettua teoreettista määrää laskettaessa, mutta ei 46 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua todellista määrää laskettaessa.

33 Espanjan hallitus toteaa lisäksi, että kyseessä olevien hyvityskausien rinnastaminen vakuutuskausiin suhteutetun eläkkeen laskemiseksi Espanjassa saattaisi

johtaa sosiaaliturvajärjestelmän vakavaan taloudelliseen epätasapainoon ja tehdä Espanjan järjestelmästä erityisen puoleensavetävän sellaisten henkilöiden kannalta, jotka pyrkivät saamaan eläkkeensä korotetuksi.

34 INSS:n ja Espanjan hallituksen käsityksestä poiketen on todettava, että kyseessä olevat hyvityskaudet ovat asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja, ennen vakuutustapahtuman toteutumista täyttyneitä vakuutuskausia.

35 Kuten tämän tuomion 24 kohdassa todetaan, kyseessä olevissa Espanjan siirtymäsäännöksissä tarkoitetuilla hyvityskausilla pyritään nimenomaan turvaamaan aikaisemmin voimassa olleiden vanhuusvakuutusjärjestelmien perusteella syntymässä olevat oikeudet. Hyvityskaudet ovat siis välttämättä täyttyneet ennen eläkeiän saavuttamista.

36 Se, että nämä kaudet luetaan henkilön hyväksi vasta eläkeoikeutta suoritettaessa, ei ole ristiriidassa edellä todetun kanssa, koska tilanne on täysin sama kaikkien niiden tosiasiallisten vakuutuskausien osalta, jotka otetaan huomioon eläkkeen teoreettista ja todellista määrää laskettaessa asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

37 Vastaavasti se, ettei kyseessä olevia hyvityskausia voida ajallisesti sijoittaa, jolloin ne voivat mennä päällekkäin jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti täyttyneiden vakuutuskausien kanssa, ei estä niiden huomioon ottamista eläkettä laskettaessa. Asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97, täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 15 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan, jos ei ole mahdollista määrätä täs-

mällisesti aikaa, jona tietyt vakuutus- tai asumiskaudet ovat täyttyneet yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, tällaisista kausista oletetaan, etteivät ne ole päällekkäisiä sellaisten vakuutus- tai asumiskausien kanssa, jotka ovat täyttyneet toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ja ne otetaan huomioon, milloin se on edullista.

38 On siis todettava, että esillä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä tunnustetut hyvityskaudet edeltävät ajallisesti vahinkotapahtuman toteutumista, nämä kaudet on otettava huomioon sekä etuuden teoreettista määrää laskettaessa asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti sekä etuuden todellista määrää laskettaessa, kuten tämän asetuksen 46 artiklan 2 kohdan b alakohdassa käytetystä "ennen riskin toteutumista täyttyneitä vakuutuskausia" koskevasta muotoilusta nimenomaisesti käy ilmi (ks. tämän suuntaisesti asia C-5/91, Di Prinzio, tuomio 18.2.1992, Kok. 1992, s. I-897, 54 kohta).

39 Tämä merkitsee, että etuuden todellinen määrä on laskettava ottaen huomioon kaikki laskennalliset maksukaudet, kuten pääasiassa kyseessä olevat, ajallisesti vahinkotapahtuman toteutumista edeltävät, hyvityskaudet, jotka lisätään tosiasiallisiin vakuutuskausiin tai jotka rinnastetaan näihin siinä lainsäädännössä, jota toimivaltainen laitos soveltaa.

40 Muutenkin se, ettei kyseessä olevia hyvityskausia otettaisi huomioon eläkkeen todellista määrää laskettaessa, aiheuttaisi haittaa työntekijälle, joka, kuten Barreira Pérez, on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja jonka eläkeoikeuksien suorittaminen edellyttää kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa täyttyneiden vakuutuskausien yhteenlaskemista. Asianomainen henkilö jäisi tällä tavoin ilman hyvitystä, joka hänelle olisi myönnetty siinä tapauksessa, että hänen kaikki työskentelykautensa olisivat täyttyneet toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, mikä merkitsisi tässä tapauksessa sitä, kuten kansallinen tuomioistuin on todennut, että suhteutetun eläkkeen laskemisessa käytetty kerroin vahvistettaisiin 0,6733:n sijasta 0,5685:ksi.

41 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen EY 39—EY 42 artiklan tavoitetta ei saavuteta, jos yhteisöjen työntekijät menettäisivät ne sosiaaliturvaedut, jotka heille on annettu tietyn jäsenvaltion lainsäädännössä, sen takia, että he käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Tällainen seuraus voisi johtaa siihen, etteivät työntekijät halua käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, ja näin rajoitettaisiin tämän vapauden käyttämistä (ks. mm. asia C-302/90, tuomio, 15.10.1991, Kok. 1991, s. I-4875, 27 kohta).

42 Toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltaiset hyvityskaudet, jotka myönnetään eläkettä suoritettaessa niiden oikeuksien huomioon ottamiseksi, jotka saataisiin aikaisemmin voimassa olleiden, sittemmin kumottujen vanhuusvakuutusjärjestelmien nojalla, on otettava huomioon eläkkeen todellista määrää laskettaessa.

## Tuomion ajallisten oikeusvaikutusten rajaaminen

43 Sen tilanteen varalta, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa myöntävästi esitettyihin kysymyksiin, Espanjan hallitus pyytää, että yhteisöjen tuomioistuin toteaisi, ettei tuomiolla ole taannehtivaa vaikutusta, vedoten siihen, että myöntävät vastaukset saattaisivat johtaa Espanjan sosiaaliturvajärjestelmän vakavaan taloudelliseen epätasapainoon. Espanjan hallitus toteaa, että henkilöt, jotka ovat suorittaneet vakuutusmaksuja vuosien 1960—1966 ajan jossakin jäsenvaltiossa, voivat saada huomattavan korotuksen eläkkeeseen, johon heillä on Espanjassa oikeus.

44 Tältä osin on viitattava yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan tulkinta, jonka yhteisöjen tuomioistuin EY 234 artiklan mukaisen toimivallan nojalla antaa yhteisön oikeuden säännöstä, valaisee ja täsmentää

säännön merkitystä ja ulottuvuutta sellaisena, kuin sitä on täytynyt tai olisi täytynyt tulkita ja soveltaa sen voimaantulosta lähtien. Tästä seuraa, että tuomioistuimet siis voivat ja niiden täytyy soveltaa näin tulkittua sääntöä myös oikeussuhteisiin, jotka ovat syntyneet ja jotka on perustettu ennen tulkintapyynnön johdosta annettua tuomiota, jos edellytykset tämän säännön soveltamista koskevan asian käsittelylle toimivaltaisissa tuomioistuimissa muuten täyttyvät (ks. mm. asia 262/96, Sürül, tuomio 4.5.1999, Kok. 1999, s. I-2685, 107 kohta).

45 Yhteisöjen tuomioistuin voi ainoastaan poikkeustapauksissa ryhtyä yhteisön oikeusjärjestykseen olennaisesti kuuluvaa yleistä oikeusvarmuuden periaatetta soveltaen rajoittamaan asianomaisten henkilöiden mahdollisuutta vedota säännökseen tai määräykseen, jota yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut, vilpittömässä mielessä perustettujen oikeussuhteiden pätevyyden kyseenalaistamiseksi. (ks. em. asia Sürül, 108 kohta).

46 Esillä olevassa asiassa on kuitenkin todettava, että riippumatta niiden kansalliselle sosiaaliturvajärjestelmälle aiheutuvien taloudellisesti negatiivisten heijastusvaikutusten laajuudesta ja kestosta, joiden Espanjan hallitus väittää syntyvän, edellä mainitussa asiassa Di Prinzio annetusta tuomiosta, jossa ei vahvistettu minkäänlaisia ajallisia rajoituksia, alkaen asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkinnasta, joka koski niitä edellytyksiä, joiden täyttyessä suhteutetun etuuden laskennassa on otettava huomioon laskennalliset kaudet, ei ole ollut sellaista oikeudellista epävarmuutta, jonka vuoksi niiden keskuudessa, joita kysymys koskee, olisi voinut vallita vakava väärinkäsitys yhteisön oikeuden ulottuvuudesta. Kuten tämän tuomion 23 kohdassa todetaan, asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan r ja s alakohdan, joissa viitataan nimenomaisesti kansalliseen lainsäädäntöön, osalta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö on vakiintunut jo kauan sitten.

47 Tämän tuomion oikeusvaikutuksia ei siis ole syytä ajallisesti rajoittaa.

## Oikeudenkäyntikulut

48 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Espanjan hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Juzgado de lo Social n° 3 de Orensen 17.7.2000 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella N:o 118/97, 1 artiklan**

r alakohtaa on tulkittava siten, että Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltaiset hyvityskaudet, jotka myönnetään eläkettä suoritettaessa niiden oikeuksien huomioon ottamiseksi, jotka saataisiin aikaisemmin voimassa olleiden, sittemmin kumottujen vanhuusvakuutusjärjestelmien nojalla, on katsottava tässä asetuksessa tarkoitetuiksi vakuutuskausiksi.

2) Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97, 46 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltaiset hyvityskaudet, jotka myönnetään eläkettä suoritettaessa niiden oikeuksien huomioon ottamiseksi, jotka saataisiin aikaisemmin voimassa olleiden, sittemmin kumottujen vanhuusvakuutusjärjestelmien nojalla, on otettava huomioon eläkkeen todellista määrää laskettaessa.

Jann Wathelet Rosas

Julistettiin Luxemburgissa 3 päivänä lokakuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

P. Jann

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja